

El destil·lat del temps que passa

Text > XAVIER ANTICH, filòsof

Cada fotografia parla sobretot no d'allò que hi és capturat visualment, que és el primer que veiem, sinó d'aquell que l'ha feta. Aquí, endevinem la mirada de Valentí Fagnoli, el fotògraf ambulant i rodamon, venedor de postals i participant de la missió fotogràfica impulsada pels ideòlegs del noucentisme, que va recórrer pobles i ciutats durant anys fins a deixar un arxiu de paisatges i llocs, edificis i gent, patrimoni històric i vida quotidiana que, a hores d'ara, constitueix una col·lecció incomparable. Hi endevinem el que està buscant i, finament, el que mira i el que tria per deixar dins l'enquadrament, però també el que deixa fora de camp. En aquest sentit, aquesta fotografia de la cuina d'una masia de Palol d'Onyar, a Quart (1918), és realment prodigiosa, i no només pel seu valor informatiu o documental, que és enorme, en la mesura que evoca, un segle després de ser feta, un món ja desaparegut per sempre: no pel que fa a les seves restes materials, que encara poden ser fàcilment identificables en edificis que no han sofert restauracions devastadores, sinó per la vida quotidiana registrada que evoca, en la imatge, una continuïtat de segles.

Però aquesta imatge, si és prodigiosa, és per alguna cosa més. John Berger va escriure que «l'autèntic contingut d'una fotografia és invisible, perquè no es deriva d'una relació amb la forma, sinó amb el temps». I realment, tot i que la imatge congela un moment en la vida d'un home i una dona a la cuina de casa seva, que és alhora menjador i sala d'estar, aconsegueix evocar tant la vida de tots dos fora d'aquest espai,

Aquesta fotografia de la cuina d'una masia de Palol d'Onyar, a Quart (1918), és realment prodigiosa

>> Cuina d'una masia a Palol d'Onyar. (Font: INSTITUT AMATLLER D'ART HISPÀNIC. ARXIU MAS (VALENTÍ FARGNOLI) - AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI.

pels objectes que hi estan presents, com les altres vides que els han precedit i de les quals el lloc, amb els seus vestigis gastats perfectament identificats, guarda memòria. És una fotografia que, per si sola, conté un munt d'històries de manera el·líptica.

Va ser Berger, també, qui deia que «la relació immediata entre el que està present i el que està absent és particular a cada fotografia». I aquí, la relació, per tant, és doble. Perquè, en la quietud detinguda de l'home i en la imatge d'esquena de la dona, atrafegada al fons, buscant el que no veiem, en la pastera, està contingut un gest que queda inscrit en la quotidianitat persistent dels seus hàbits, en un medi rural, i en la història que la materialitat del lloc evoca amb el seu deteriorament i les marques del temps en cadascun dels elements que hi apareix. Això fa de la fotografia testimoni i vestigi, un destil·lat del temps que passa.

John Berger va escriure que «l'autèntic contingut d'una fotografia és invisible, perquè no es deriva d'una relació amb la forma, sinó amb el temps»